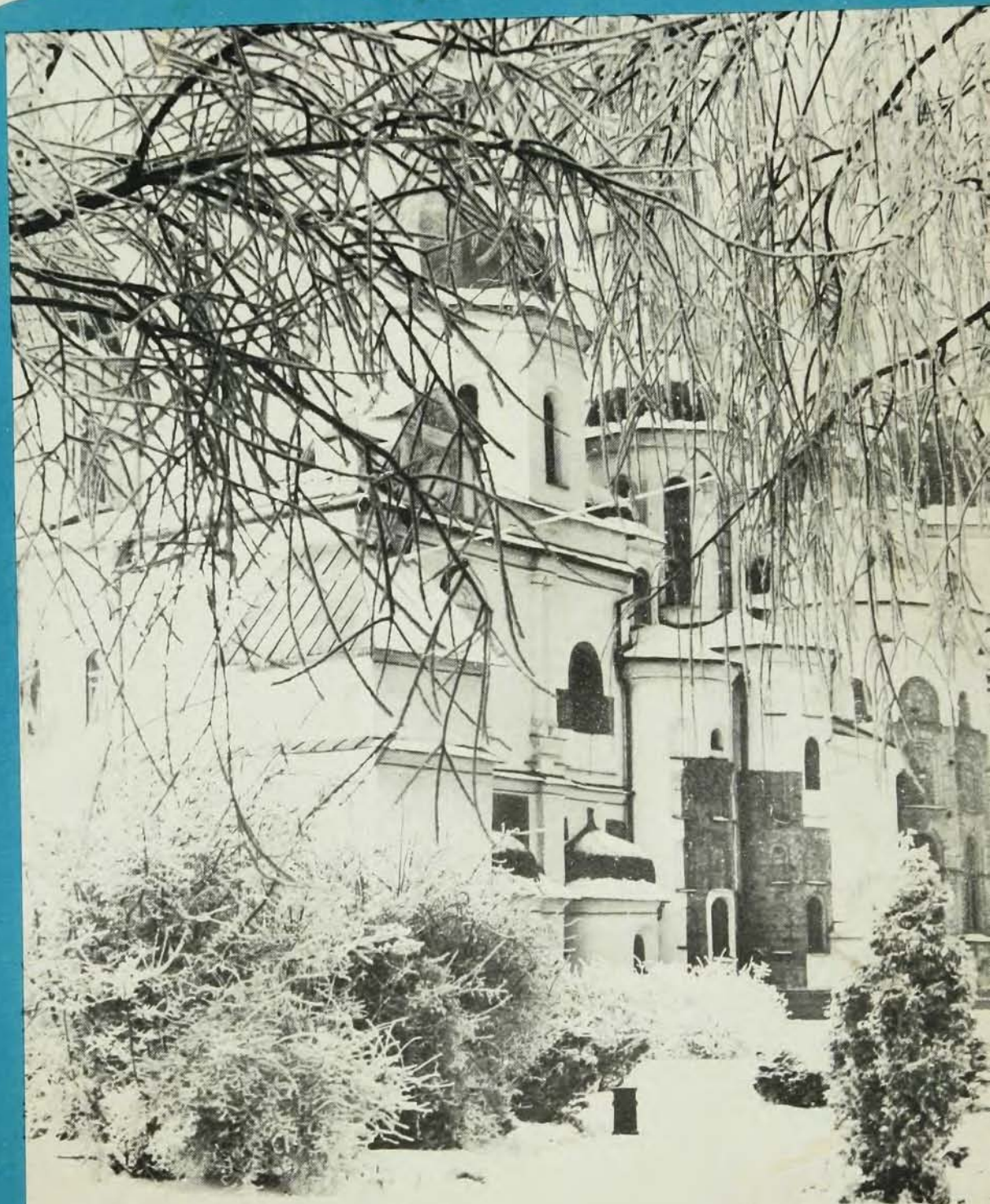

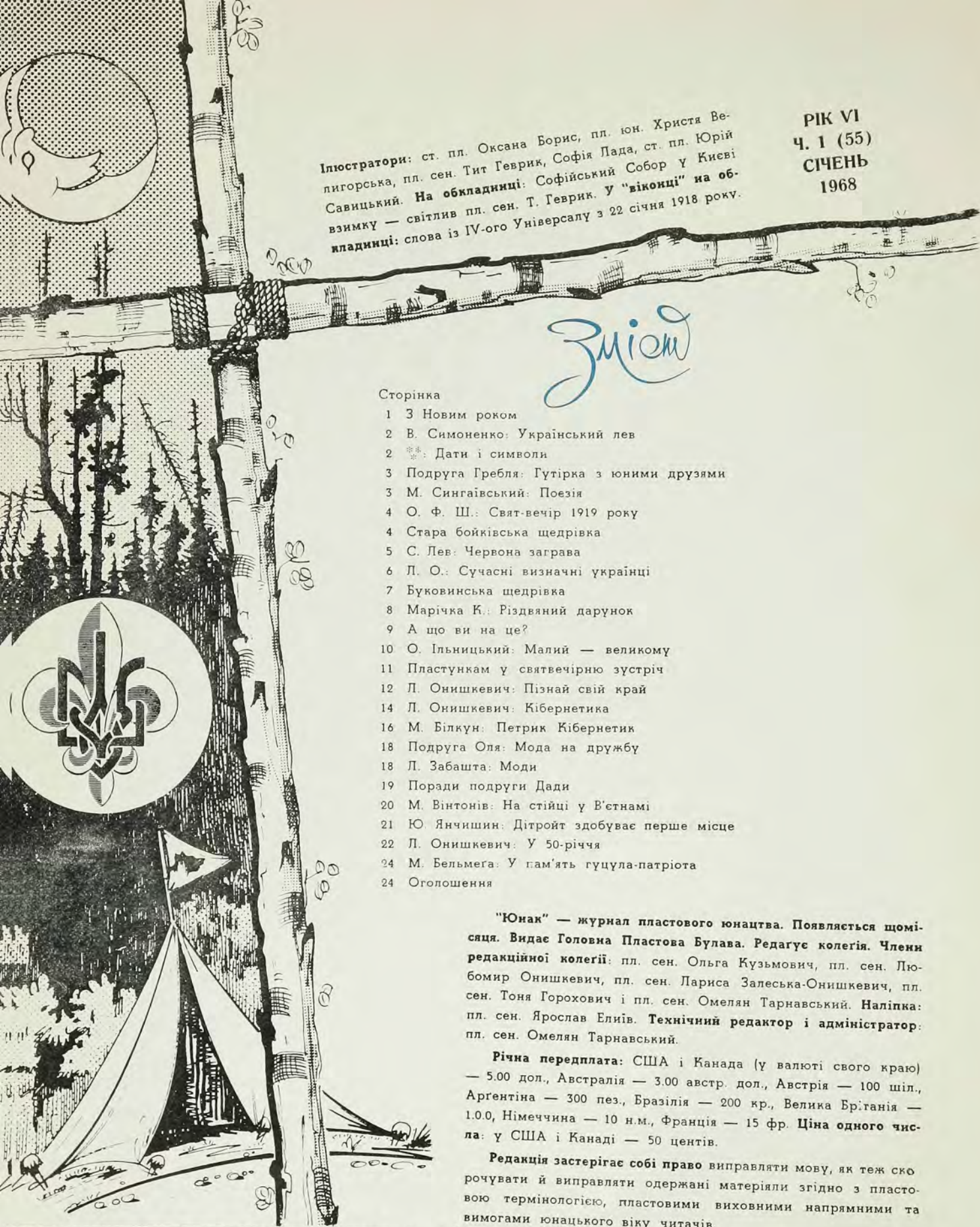
«... від нині Українська Народ-
ня Республіка стає самостій-
ною, суверенною державою
Українського Народу!...»

Слова IV Універсалу
22 січня 1918 р.

ЮНАК

СІЧЕНЬ 1968 JANUARY

PIK VI
Ч. 1 (55)
СІЧЕНЬ
1968

Ілюстратори: ст. пл. Оксана Борис, пл. юн. Христа Велигорська, пл. сен. Тит Геврик, Софія Лада, ст. пл. Юрій Савицький. На обкладинці: Софійський Собор у Києві взимку — світлив пл. сен. Т. Геврик. у "віконці" на обкладинці: слова із IV-ого Універсалу з 22 січня 1918 року.

Зміст

Сторінка

- 1 З Новим роком
- 2 В. Симоненко: Український лев
- 2 **: Дати і символи
- 3 Подруга Гребля: Гутірка з юними друзями
- 3 М. Сингаївський: Поезія
- 4 О. Ф. Ш.: Свят-вечір 1919 року
- 4 Стара бойківська щедрівка
- 5 С. Лев: Червона заграва
- 6 Л. О.: Сучасні визначні українці
- 7 Буковинська щедрівка
- 8 Марічка К.: Різдвяний дарунок
- 9 А що ви на це?
- 10 О. Ільницький: Малий — великому
- 11 Пластункам у святвечірню зустріч
- 12 Л. Онишкевич: Пізнай свій край
- 14 Л. Онишкевич: Кібернетика
- 16 М. Білкун: Петрик Кібернетик
- 18 Подруга Оля: Мода на дружбу
- 18 Л. Забашта: Моді
- 19 Поради подружки Дади
- 20 М. Вінтонів: На стійці у В'єтнамі
- 21 Ю. Янчишин: Дітройт здобуває перше місце
- 22 Л. Онишкевич: У 50-річчя
- 24 М. Бельмега: У пам'ять гуцула-патріота
- 24 Оголошення

"Юнак" — журнал пластового юнацтва. Появляється щомісяця. Видає Головна Пластова Булава. Редагує колегія. Члени редакційної колегії: пл. сен. Ольга Кузьмович, пл. сен. Любомир Онишкевич, пл. сен. Лариса Залеська-Онишкевич, пл. сен. Тоня Горохович і пл. сен. Омелян Тарнавський. Наліпка: пл. сен. Ярослав Елиїв. Технічний редактор і адміністратор: пл. сен. Омелян Тарнавський.

Річна передплата: США і Канада (у валюті свого краю) — 5.00 дол., Австрія — 3.00 австр. дол., Австрія — 100 шіл., Аргентина — 300 пез, Бразилія — 200 кр., Велика Британія — 1.0.0, Німеччина — 10 н.м., Франція — 15 фр. Ціна одного числа: у США і Канаді — 50 центів.

Редакція застерігає собі право виправляти мову, як теж скорочувати й виправляти одержані матеріали згідно з пластовою термінологією, пластовими виховними напрямними та вимогами юнацького віку читачів.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: Mrs. Olha Kuzmowycz, 221 Fire Island Ave., Babylon, N. Y., 11702, U.S.A.

АДРЕСА АДМІНІСТРАЦІЇ: YUNAK MAGAZINE, 2199 Bloor Street West, Toronto 9, Ontario, Canada.

YUNAK — a Ukrainian Monthly Magazine, published by PLAST, Ukrainian Youth Ass'n, 2199 Bloor St. West, Toronto 9, Ont.

Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.

З Новим Роком

Дорогі Подруги і Друзі!

Із радісними Святами Різдва Христового і Новим Роком шлемо Вам усім від редакції Вашого журналу найкращі побажання гарного святкування і багато успіхів та вдоволення у цьому черговому році Вашого життя та пластування.

Разом із Вами входить у новий рік життя, шостий із черги, — і Ваш «Юнак».

Сподіваємося, що він залишиться для Вас найкращим другом, приходу якого будете ждати нетерпеливо кожного місяця. Але ж Ви маєте не лише його читати, але й допомагати його редагувати своїми зауваженнями, дописами, світлинами, своїми думками та живою реакцією на кожне число.

У цьому році «Юнак» через пересунення у постійному редакційному складі буде, може, мати трохи інакше обличчя. У загальному бажаємо його залишити таким як досі, бо таким саме він зумів здобути собі Вас — своїх численних, пильних читачів. Із Вашою поміччю будемо далі творити одну велику пластову родину, що розкинена долею по цілому світі і продовжує писемний тісний зв'язок!

У ці святкові зимові дні цей зв'язок видається ще ближчий і ще тісніший, коли наші щирі побажання перелітають моря та континенти, і зустрічаються біля першої святвечірньої зірки на небосхилі — дарма, що в різний час, але з цими самими думками!

ОСНОВОПОЛОЖНИКА ПЛАСТУ ДРОТА

ГОЛОВНИЙ ПЛАСТОВИЙ ПРОВІД

КРАЙОВІ ПЛАСТОВІ СТАРШИНИ

СТАНІЧНІ ПЛАСТОВІ ПРОВІДИ

УСІХ ПЛАСТОВИХ ЮНАКІВ І ЮНАЧОК

УСІХ СПІВРОБІТНИКІВ І ПЕРЕДПЛАТНИКІВ

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ

І НОВИМ РОКОМ ВІТАЄ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ «ЮНАКА»

ДОРОГІ ЮНАЧКИ І ЮНАКИ!

Усім Вам, розкиненим по широкому світі, що святкуєте Різдво Христове під гарячим південним сонцем чи в засніженій Північній Америці та в Європі бажаємо оцим на сторінках Вашого журналу — Веселих та Щасливих Свят!

Хай Новий Рік принесе Вам багато радості і вдоволення у Вашому пластуванні та закріпить у Вас почуття приналежності до нашої великої української спільноти!

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!

За Головну Пластову Булаву

пл. сен. Юрій Ференцевич
голова

пл. сен. Леся Юзенів
секретар

ДАТИ І СИМВОЛИ

Василь Симоненко

УКРАЇНСЬКИЙ ЛЕВ

*Бубнявляють думки, проростають словами.
Іх нагіння бринять у завихренні днів.
Цілий тиждень ходжу і живу між левами.
Недаремно і місто називається Львів.*

*Є міста ренегати, є просто байстрюта,
Є леви, що мурликають ніби коти.
Божевільно безглуздо облизують грати,
Ще й пишаться з власної сліпоти.*

*Але думать про них я сьогодні не хочу,
Бо мені трішечки повезло:
Я побачив у Львові Шашкевича очі.
Кривоносові плечі, Франкове чоло.*

*Сивий Львово, столице моєї мрії,
Епіцентре моїх радощів і надій,
Вибухає душа, я тебе розумію,
Але, Львово, хоч трішки мене зрозумій.*

*Я до тебе прийшов із захопленням сина
Від степів, де Славута легенду снує,
Щоби серце твоє одчайдушне левине
Краплю сили вдихнуло у серце моє.*

Із збірки «Берег чекань»

Рік 1968-ий — це знаменна дата в нашій історії, — 50-річчя проголошення незалежності Української Держави.

Великі історичні дати є подвійні. Одні з них, немов межові стовпи, — закінчення розвитку, ознаки успіхів або невдач. Маємо їх багато в минулому нашого народу — це дати світлі і криваві, але лише дати-спомини.

Та є дати — символи. Успіх чи невдача тут не грає вирішальної ролі. Ось хоча б ірландське повстання 1916 року. Цей рік був датою національної катастрофи для безпосередніх учасників, — але став символом для пізніших поколінь. Символ вічного, незнищенного бажання власного життя, символ — волі.

Про такі дати кажуть, що вони зв'язують із собою історичну традицію, підіймають її загублену нитку.

В українській недавній історії — 22 січня 1918 р. — день проголошення незалежності Української Держави — це дата-символ.

У IV Універсалі з 22 січня 1918 р. є такі слова: «Народе України! Твоєю силою, волею і словом стала на Землі Українській Вільна Українська Народня Республіка».

Ці слова зв'язують українську державну традицію в одне. Вони направляють ті шкоди, що їх в організмі українського народу зробила поверх двістілітня неволя. Вони є символом волі до життя, яка не гине, хоча в неволі живуть цілі покоління.

Але якщо б ці слова залишилися лише на папері — Універсал 22 січня 1918 р. був би залишився лише датою. Їх, однак, усимволізував збройний чин української молоді. 29 січня 1918 року курінь українських студентів станув до нерівного бою з москалями-большевиками біля залізничної станції Крути. 300 із них згинувло в обороні проголошеної Держави, жертвуючи життям, щоб було далі життя, і це зв'язує ці дві дати в одну символічну цілість.

Ми — українські пластуни мусимо ці дві важливі річниці не лише знати, але і розуміти та відзначити в нашому колі їхнє 50-річчя гідно і по-пластовому. І хай вони не будуть сухою згадкою частини історії, а наберуть значення серед Вас, молоді подруги і друзі, які, хочете чи ні, є спадкоємцями тих, що цю історію творили!

Дорогі Подруги і Друзі!

Ми, Ваші старші виховники, зберігаємо у добрій своїй пам'яті тих із Вас, які у певних моментах виявили себе цікавими, духово багатими. Нагоди для пізнання Вас найчастіше бувають у таборах, у співжитті з Вами, на сходинах, при перевірках вимог до пластових проб. Звичайно, наші Марійки, Христини, Галі, Орести, Богдани чи Юрки виявляють теоретичне знання, пов'язане із пояснюванням трьох Головних Пластових Обов'язків. Вони розуміють — чому у Пласті не може бути атеїстів, молоді інших національностей, чому є обов'язком кожного члена Пласту, а зокрема новацтва і юнацтва, — вивчати українсьзнавство та плекати звичку щоденно робити «добре діло».

Але ми знаємо, Друзі, що в житті не так то легко бути вірним Богові та Україні, не завжди помагаємо ближнім і не виконуємо всіх доручень пластового проводу. Щоб бути вірним Богові та Україні, перш за все треба мати розвинену душу, бути відкритим, постійно сприймати добро, красу і правду. Ми часто ліниці, себелюбні, неохочі послухати добрих порад, а це все замикає наші душі перед добром, що дає його нам любов до Бога, перед красою, що її дає шляхетна любов до батьківщини і ближнього.

Щоб відкрити свою душу для ідеалів, треба включитися у таке життя, у якому буде нагода пізнавати правду розумом і переживати серцем радість з приводу її відкриття. Такі нагоди дає життя у Пласті. Ось у січні святкуємо Різдво, Свято Української Державности. Збірні добрі діла гуртків, куренів у формі відвідання з колядою хворих, самотніх, вияви пошани і любови до членів сім'ї, потреба виконання релігійних практик — усе це добрі нагоди для скріплення релігійних почувань. А любов до України чи, навпаки, байдужість до неї у юнаків та юначок виявляється усією щоденною поведінкою. Каже Євген Гуцало (молодий сучасний поет України), що з рідної мови він набирається п'яної сили, що багатшає душею, використовуючи рідне слово у своїх творах. Микола Вінграновський чує батьківщину кожним своїм нервом, що через любов до України став він поетом. Василеві Симоненкові скрізь ввижаються очі материнські, що вони по-

стійно йому нагадують: «Можна все на світі вибирати, сину, вибрати не можна тільки Батьківщину».

22 січня 1968 року минає 50 років від проголошення української державної самостійності після довгих століть боротьби за неї. Українці у вільному світі відзначили цю річницю першим світовим конгресом, що відбувся від 11 до 19 листопада ц. р. у Нью-Йорку. У пластовому житті святкування роковин 22 січня може стати для нас джерелом глибоких застанов і переживань, що наближать нас до України і збагатять нашу душу. В боротьбі за державність України в наш час вирішуватиме великою мірою і молодь у вільному світі. Але вона зможе це робити тоді, коли широко і свідомо та відповідально буде повторювати за Симоном Петлюрою: «В українську державність ми віруємо, українську державність ми ісповідуємо, в її неминучості переконані. Учимося тримати меч»... Мечем у наших руках тепер — є українська свідомість, рідна мова і наука, пластові характери, багатство душі, що дає нам, змогу бути поза межами України, українськими пластунами.

Скоб!

Ваша подруга Гребля

Микола Сингаївський

Дніпро

*починається з краплі,
якою зоря нап'ється.*

Добро

*починається з людського
доброго серця.*

Море

*вітри випивають
крапля за краплею.*

Горе

*по краплі
вливається в біографію.*

Так і зоря

*починається з неба,
тихо і голубинно.*

А я

*починаюся з тебе
доле моя Україно!*

Із збірки поезій 1966 р.

Свят-Вечір 1919 року

Похмурий, зимовий вечір. Пале сніг із дощем. Не горять на вулиці газові лампи, не світиться по домах електрика, не ходить трамвай.

Усі крамниці зачинені: облога Львова.

При свічках кінчимо нашу роботу в Горожанському Комітеті.

Сидимо мовчки. Ніхто із нас не згадує, що сьогодні Свят-Вечір, а завтра Різдво. Ми давно так домовилися. Але всі думаємо про те, що ніодна з нас не буде святкувати. Не тому, що не можна купити, ні дістати харчових продуктів. В останніх роках війни ми призвичаїлися, що святкувати можна дуже скромно. Але ми не робимо Свят-Вечора тому, що «наші» також не можуть його справляти. Кожна з нас має чоловіка, нареченого, брата там по «другому боці», так дуже «наші», лежать у зимних, болотнистих шанцях. Або скостенілими руками обслуговують гармати і скоростріли. Там, під рогачками Львова. Так близько, що пішки до них можна зайти, а так безконечно далеко!

Мені припало ще одне завдання: запровадити на квартиру раненого стрільця, якому вдалося втекти із шпиталю-полону. Ми його саме передягнули, старий Петро підшукав приміщення, де стрілець підлікується, заки перейде на «другий бік». Тепер треба його відпровадити.

Ідемо. Так темно, що на три кроки нічого не бачимо. Тільки час до часу блисне десь на обрії світло, а за хвилину чуємо вибух гранати. А скоростріли все грають свою монотонну мелодію.

На вулицях ні живої душі. Здається — місто вимерло. Порожніми вулицями іде нас тільки двоє: мій стрілець і я. Він не може ще йти швидко. Мені видається ця дорога така довга, така нескінченно довга, що мабуть ніколи не скінчиться. І мені трохи лячно. Не тих куль, які щохвили свистять біля вуха. І не пронизливих гранат. Упродовж останніх тижнів я могла до цього призвичаїтись. Але так якось лячно цієї темряви, самоти, цього безконечно сумного Свят-Вечора...

Обличчя пащить від зимного мокрого снігу. Ноги вже промочені і до краю втомлені. Та ось таки дійшли на місце. Мій стрілець на прощання каже: «Сьогодні Свят-Вечір»... — «Не думаймо про це» — відповідаю.

Швидкою ходою поспішаю додому. Сама одна, самотня на вулицях завмерлого Львова.

О. Ф. Ш.

М. Г. Старовойт: Львів (дереворіз)

СТАРА БОЙКІВСЬКА ЩЕДРІВКА

Ой ци є, ци нема, Пан Господар дома?
Щедрий Вечір, добрий вечір,
Пан Господар дома.

Ой нема го дома, поїхав до ві Львова.*
Поїхав до Львова, деревню скупує.
Деревню скупує, церковцю будує.
Церковцю будує з трьома вершочками.
Ой з трьома верхами, з трьома престолами.
На однім престолі сам Пан Господь вжива.
На другім престолі Пречистая Діва.
На третім престолі та й святий Михаїл.

* Після кожного вірша повторяється "Щедрий Вечір, добрий вечір" і друга частина вірша.

Щедрівка записана в селі Мочари,
Ліського повіту, Галичина.

ЧЕРВОНА ЗАГРАВА

Із розповідей Сірого Лева

Зимовий пластовий табір на Соколі. Вартовий гурток «Ведмеді» у тісній кімнатці довкола залізної печі, на якій гріють воду на чай.

Вартові, 15-17-річні хлопці, гурторять, чистять лещата, ждуть на провідника, що пішов змінювати дві стійки там, на краю ліса, при вході до бору. Ніч темна, сніговиця, вітер гуде. Увійшов. Гурток порушився, зробив місце для свого провідника і двох промоклих стійкових.

— Як там? — гукають — весело на стійці?

Провідник поставив ліхтарку під стіну і сів поруч печі. Веселий він цього дня не був. Вартові налляли йому та стійковим теплого чаю. Попиваючи чай, він без зазвув почав розповідати:

— Сьогодні ніч із 12 на 13 січня. Згадую цього дня одну подію із 1915 р. От так як ми сидимо тут нині, сидів я колись у бойківській хатині з двома чотами стрільців. Це було в Тухольських горах. Хребтом Бескиду бігли окопи стрілецького куреня.

Була ніч от така як нині — тільки стійки мусіли дивитись просто перед себе, чи не сунуть сніговими полями сірі лави москалів, чи не дзвонять козацькі стремена. Ще ввечора відперли ми московську стежу. І звідки вона так добре добачує наші позиції, чи не з лісничівки ось там, коло Синього Каменя? Перед кількома днями я ще туди перекрадався на зади московського війська на Смерже. Та відучора сіра московська піхота лавою вкрила край ліса, а в лісничівці, певно, її штаб.

Близько 12-ої години вночі привели дижурні 3-ох чужих стрільців. Представилися: вістун С. із двома стрільцями. У них наказ: продертись на зади московського війська і запалити лісничівку, що стала таким добрим місцем для ворога. До цього діла вістун С., як пластун, зголосився добровільно, «рятуючи честь стрілецьку», бо «для стрільців нема нічого неможливого».

Відправив я того вістуну до стійок і дивився довго в п'ятому за ним. Продертись через вожжі лави та доконати такого вчинку міг лише «блудний лицар», лицар ідеї, що нормально не здійснює б ніколи.

Я вернувся до хати, єдиної серед снігом покритого пожарища. Минуло кілька годин... Далеко в лісі почали нагло падати рясні постріли. Чимраз сильніше торохтіли кулемети, нічну темряву розсвічували блиски гарматних стрілен. На півночі, над лісом, блиснула червона заграва — «його заграва»... Я вибіг із цілим відділом. Ми скріпили стійки. Лави піхоти висунулися з ліса та били сальвами в живе згарище там, де ми затаївшись за мурами румовищ, хоч дзвеніли від зимна зубами, старалися стримати наступ.

Поволі почали хвилі бою стихати... Грала тільки на півночі смуга світла... Сіріло... Ховалася ніч... При одній стійці крик радості чи болю... О, ті враження такі подібні... Дивлюся тупо перед себе. Та це його ведуть! То ти? Здоров? Чи не ранені — він і його товариші? Та гарячка вже на його обличчі. Він оповідає таки тут на снігу, на румовищі:

— Я підповз через окопи, потім лісом, а там на поляні лісничівка. Стійковий довкола хати ходить — сніг, заверюха. Криється на часочок на ганок. Притьмом біжу до задньої сторони. Ключчя, нафта, сірники... Притулив і біжу, біжу, за мною вони. Ліземо на дерево. Змерзли, я також. Не кидай кріса! Рука права відморожена, без чуття; галас, вогонь, метушня, бій! А далі тиша, знову спокій, знову повземо, кольбою стулили уста лише одному... А ви ще тут? У вас хата? Тепла хата?»

Ми його відпровалили на Бескид. «Срібну медаль прийму, але заплаता не для мене!... Я лицар, блудний лицар»... У високій гарячці взяв його у шпиталь.

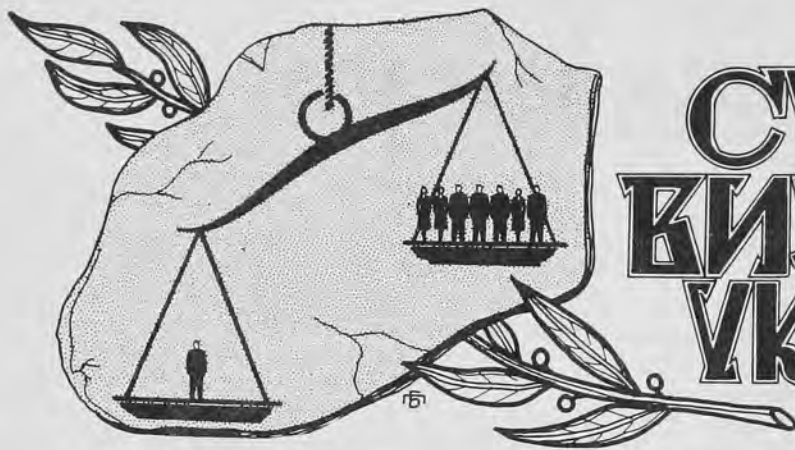
Місяць пізніше я їхав до німецької армії, кидав на час стрілецькі ряди. Переїздив через Сваляву чи Воловець, як з одного шпиталю вийшов молодий стрілець і кличе мене. Дивлюсь — вістун С.

— Я вже здоровий, небавом вертаюсь на Бескид.

Ми розійшлися...

Провідник закінчив. У хаті було тихо. Велика любов і завзяття горіло в молодих очах. Провідник підвівся і холодним голосом сказав, підносячи ачителену ліхтарку:

— Ставай на зміну!

СУЧАСНІ ВИЗНАЧНІ УКРАЇНЦІ

СКУЛЬПТОР

МИХАЙЛО ЧЕРЕШНЬОВСЬКИЙ

Від маленького хлопчини-різьбаря до великого скульптора — так виглядає шлях нашого мистця Михайла Черешньовського, який тепер живе в Нью-Йорку. Може це випадок, може це просто судьба, що малий хлопчина, який потайки різьбив собі щось із дерева, і продавав це, щоб його мати не журилася браком харчів, — той хлопчина з добрим серцем вийшов на життєвий мистецький шлях при допомозі другої доброї людини.

Народився наш мистець на Лемківщині, у селі Стежниця біля Балигорода. Це село після 2-ої світової війни зруйнували більшовики. Мистецькі школи, праця у своїй улюбленій ділянці, і — потім праця в рядах славної Української Повстанської Армії. Після того еміграція — і Америка.

МИ СТЕ ЦТВО

Тепер праці Михайла Черешньовського можна побачити в різних містах США. Це композиція-пам'ятник героям (Бандери, Чупринки, Петлюри і Коновальця) на сумівській оселі в Елленвілі. У Клівленді в міжнародному парку є скульптура — повна постать Лесі Українки. Тепер уже кілька років наш мистець працює над різьбою в українській дерев'яній церкві (гуцульський стиль) в Гантері. Там прикраси церкви, внутрішнє оформлення та іконостас є із прегарної різьби Михайла Черешньовського. Крім цих знаних творів є ще багато скульптур-портретів та скульптур іншої тематики.

Як довелось Михайлові Черешньовському стати на мистецький шлях, прочитайте нижче його власну цікаву розповідь.

Одного дня, перед самими Зеленими Святами, я випадково через відчинені до хати двері почув, як моя мама плакала і скаржилася до сусідки, що нічого святочного не може нам зготовити, а навіть ні одної зернини, ані бараболі в нас немає. Тоді, щоб мама мене не зауважила, я дістався на стрих, де я мав заховані від мами сім різьблених топірців і одну зозульку. Мама не любила, як я різьбив і відмовлявся від господарської роботи.

Частина іконостасу церкви св. Івана Хрестителя в Гантері, США. Різьба Михайла Черешньовського.

Погруддя танцюристки Роми Прийми
скульптура Михайла Черешньовського

Із тими топірцями і зозулькою я побіг до малого містечка Балигорода, яке було від нас віддалене 4 кілометри. Біг я просто до суду, бо знав, що там знаходяться всі пани, які можуть купити. Так і сталося. Я розіклав свої різьблені речі перед будинком суду на сходах і чекав, аж скінчиться урядкування і урядники будуть виходити. Чекаючи довелося недовго, урядники вийшли. Я сидів на сходах коло моїх топірців і старався заховати під себе мої босі дуже порепані, із поштовбленими пальцями, ноги. Я мовчав, панове розібрали топірці і кожен заплатив, скільки хотів, бо ціни я не говорив. Разом я дістав 48 золотих, то були на ті часи великі гроші.

Один із тих панів мені дуже сподобався, він узяв топірець і зозульку, заплатив і сказав мені, що він платить мені багато менше як варті ці речі, але що він не має більше грошей. Був він задуманий, узяв мою адресу, погладив мене по моїй нестриженій білій, вигорілій на сонці, голові, і пішов. Був то пан Осип Копач.

З грішми я вже без відпочинку біг додому. Я ніс їх, затиснувши в рұках, бо в моєму убранні не було ніоднієї кишені. Коли вже дома я втішений віддав мамі гроші і розповів, де я їх дістав (від продажу моїх потайки зроблених різьб), мама розплакалася ще більше і сказала, що я вже у вільний час можу собі різьбити.

За гроші мама купила муки, рижу, бараболі стільки, що ми мали не тільки на свята, але аж до нового врожаю.

Поважний, задуманий пан Копач, той що купив топірець і зозульку, не забув про мене. Він післав ті дві речі до коломийського музею на ім'я директора Кобринського. Пан Кобринський на підставі тих моїх робіт вислав мене до школи дерев-

ного промислу. Школа та мала три відділи: будівельний, столярський і різьбарський. На різьбарському відділі було три вчителі, всі три були скульпторами.

Різьбарський відділ мав кляси: орнаментальна різьба в дереві всіх стилів, фігуральна різьба в дереві, композиція, моделювання у глині з живого моделю і з гіпсових фігур, вільноручний рисунок, заводовий рисунок і вечірній рисунок. Наука в цій школі тривала чотири роки, по вісім годин денно і дві години вечірнього рисунок. Закінчивши школу, я здав іспит і дістав звання майстра штуки різьбарства.

По закінченні цієї школи я був допущений до екзамену у краківський «Іститут Пластичних Штук», і був прийнятий. В Іституті наука тривала п'ять років. Я його закінчив 1939 року, у році вибуху 2-ої світової війни.

БУКОВИНСЬКА ЩЕДРІВКА

Добрий вечір, щедрий вечір,
Цьому газді на весь вечір!
Прилетіла ластівочка,
Сіла собі край віконця,
Як почала щебетати,
Газду з хати викликати:
Устань, газдо, підведися,
У кошару подивися,
Там овечки покотились,
Баранчики породились.
Ці баранці круторогі,
А вам, газдо, на здоров'я!

Ця щедрівка записана
в Чорногузах, на Буковині.

Погляньте на Вашу адресу!

- Біля Вашої адреси подана дата, доки заплачена Ваша передплата.
- Тих, що ще не вирівняли передплати за 1967 рік, просимо вислати негайно свою заборгованість (5.00 дол.)
- Усіх прохаємо — вислати ПЕРЕДплату за 1968 рік — 5.00 дол.
- Будьте ПЕРЕДплатником, а не ПІСЛЯплатником «Юнака»!

АДМІНІСТРАЦІЯ «ЮНАКА»
Торонто, Канада.

РІЗДВЯНИЙ ДАРУНОК

Ксеня і Андрій пізналися ближче на лешатарському таборі, а точно кажучи, на кріселках, що підносили їх угору.

Якось так склалося, що кілька разів przypadково зустрілися, стоячи в черзі до підтягу, а пізніше то вже, здається, обое допомагали цьому «випадкові».

Андрій, розуміється, їздив на лешатах куди краще як Ксеня, справжній «пекольник» — і Ксеня ніяк не вірила, що він захоче колись тягнутися з нею на з'їздах. Але якось хотів і пізніше, разом захоплювалися вечірнім червоним сонцем, соснами, вкритими снігом і своєю близькістю.

А ввечері сиділи довгі години біля вогню у колибі, співали з іншими, задивлені в червоне подум'я, і було їм добре та радісно...

Пізніше прийшов час вечірок, далі «свято весни», літні зоряні ночі при таборовому вогнику, і навіть не спостереглися, як стали невідлучною парою, а всі довкола прийняли до відома, що Ксеня та Андрій «ходять із собою».

Ксеня була закохана і щаслива, хоча часом не була так дуже певна як з Андрієм. Були в нього хвилини, коли ставав захмарений і шорткий, або кпив собі з неї, із себе та із цілого оточення.

Найбільше безжурний був між своїми новачками або на лешатах, і Ксеня не один раз тихенько питала, на котрому місці вона в його серці: по лешатах і новачках, чи може лише по лешатах?

Це було при кінці другої зими, як на одній із недільниць на лешатах Андрій заздрісно подивляв на з'їзді не лише стиль австрійського вчителя лешатарства, але і його прегарну плетену сіру куртку.

Минуло ще одне літо, пластова зустріч і ще більше спільних гарних переживань. Андрій був уже частим гостем у домі батьків Ксені, а вони вітали його завжди сердечно та вважали немов прийнятого до родини. Найбільше раділа мама, що Ксеня має такого «порядного» хлопця, бо то і українець, і пластун, і добре вчиться...

Тому, коли Ксеня прийшла за порадою, що купити Андрієві на Різдвяний дарунок, — мама вийшла з думкою, що цим разом це вже мусить бути щось більше особисте, а не лише книжка або платівка.

Дарувати щось хлопцеві нелегко, і Ксеня довго ломилася собі голову та думала на викладах, у підземці, засипляючи після науки. Аж пригадався їй пристійний австрієць у лешатарській курточці, що на нього так заздрим оком поглядав Андрій.

Постанова запала — Ксеня виплете йому таку самісіньку курточку. Мама мала свої сумніви, чи Ксеня встигне із такою великою роботою, чи зуміє так гарно виплести, але її вже нічого і нікому не могло переконати. Як колись дитиною не хотіла допомогти і казала «я сама» — так тепер сама підшукала взір, купила вовни, крадькома зміряла Андрієву блузу і пішла по фахову раду до тітки Марусі.

У ці осінні місяці довго ясніло ночами світло у Ксениній кімнатці. Мама похитувала головою, батько кричав, що занедбує науку, — але нічого не помагало.

Це був перший, справді великий дарунок: з її власної праці, її часу, її рук — доказ почувань, здавалося, кращий за всі палкі слова.

Що буде із цим стільки мороки й роботи, Ксеня ніколи не думала, але перервати в половині діла за ніяку ціну не хотіла. Гордо відкинула теж поміч мамі та тітки, бо... «я сама»...

Плела і вплітала в цю сіру вовну свої мрії; бачила Андрія у курточці на з'їздах, біля вогню, бачила його радісне обличчя і... багато іншого. У запалі своєї праці та мрій Ксеня і не завважила, що Андрій щораз рідше радісно сміється, що завжди зайнятий.

Аж ось куртка була вже готова, і під оком тітки викінчена. Ксеня не могла вже діждатися Різдва. То нічого, що права рука з незвичного руху «розвинулася», лікар казав носити бандаж, а всі знайомі згадували, що це за причина; це нічого, що під очима в Ксені були чорні кружки, а книжки лежали непрочитані на полиці.

Дарунок, її дарунок для Андрія, був готовий і чекав великого дня.

**

У навечір'я зустрілися, як звичайно, в до-
мівці. Було гамірно і весело, здається, кожний
був під враженнями недалеких уже Свят, радос-
ти і несподіванок.

Як звичайно, вийшли разом та йшли повіль-
но темними мокриками вулицями міста.

Ксеня хотіла сама зрадити Андрієві, що жде
його велика несподіванка, як він почав говорити
поважно: про те, що вони задовго ходять одне
з одним, що вони замолоді, щоб остаточно в'яза-
тися, про те, що він ще не готовий і що тепер
найкраще розійтися, — «а за два-три роки, по-
бачимо»... Ксеня слухала і з кожним реченням
її ставало холодніше на серці.

Безконечна розмова і сльози, що тихо плив-
ли, не змінили постанови Андрія. Він казав —
«я добре все передумав і довго боровся із собою,
заки зважився на цей крок.»

Але вони можуть залишитися пластовими
друзями — тільки тепер краще для обох не зу-
стрічатися. Отже, хай Ксеня проведе гарно Свят-
та і шукає за іншим товариством на лещата...

**

Цієї ночі, перед Свят-Вечером, у Ксені в
кімнаті не ясніло, як досі, світло. Вона сиділа
в темряві, із широко розплющеними очима, в яких
уже не було сліз, і гладила рукою шорстку зна-
йому вовну.

А ранком тихо приготувала свої малі да-
рунки під ялинку: для батьків, для брата, тітки
Марусі, товаришок зі школи. Останню покла-
ла в приготовлену вже так давно кольорову пач-
ку — сіру, лещатарську куртку — а з нею —
частину свого серця. Зав'язала міцно золотою
стяжечкою і... заховала на дно своєї шухляди.

Там вони приховані чекають: серце Ксені
і сіра курточка...

Марічка К.

А що Ви
на це?

Із цим першим числом у 1968 році розпо-
чаємо в нашому журналі нову рубрику. Вона
призначена на те, щоб нав'язати із читачами
ще ближчий контакт та пізнати їхні погляди на
різні актуальні для них питання.

Перше питання до читачів таке:

«БАГАТО ЛЮДЕЙ КАЖЕ, ЩО
ПЛАСТОВІ СЕНЬЙОРИ
НЕ РОЗУМІЮТЬ ТЕПЕРІШНЬОГО
ЮНАЦТВА — ІНШІ, ЩО ЮНАЦТВО
НЕ РОЗУМІЄ СЕНЬЙОРІВ І ВЗАГАЛІ
УКРАЇНСЬКОГО СТАРШОГО
ПОКОЛІННЯ...»

А що Ви на це, дорогі читачі? Чи Ви при-
хилиєтесь до думки перших чи других, і то —
чому?

Відповіді можуть бути підписані повним
прізвищем або ініціалами, і будемо їх друкувати
за порядком їх одержання. Їх слід надсилати на
адресу редакції «Юнака» (дивись на 2-й сто-
рінці обкладинки внизу) до 28-го лютого ц. р.

РЕДАКЦІЯ «ЮНАКА»

ХТО ЗМІНЯЄ АДРЕСУ

хай зараз повідомить про це адміністрацію "Юнака",
подаючи свою давню й нову адресу.

МАЛИЙ — ВЕЛИКОМУ

Сл. п. пл. сен. Дам'ян Пеленський
кол. голова КПС у Німеччині

31 травня м.р. помер у Мюнхені пл. сен. Дам'ян Пеленський, голова Крайової Пластової Старшини в Німеччині.

Мабуть, немає між нами, юнаками і старшими пластунами, які починали своє пластування ще в Німеччині, такого, хто не знав би Дам'яна Пеленського. Високий, кремезний, а рівночасно такий добрий і лагідний, він, мов той велетень, стояв над світом, пильнуючи, щоб нічого лихого в тому його світі не сталося.

Я знав пл. сен. Дам'яна Пеленського від першого дня свого свідомого життя, ще цілком малим, коли мені вільно було, наслідуючи його дружину, пані Олю, говорити до нього «Дам'ясик». Я залишив Німеччину і подружжя Пеленських, маючи всього 8 років. І я все життя буду бачити Дам'яника очима восьмилітнього хлопця.

Не знаю, чому так часто з'являється мені перед очима такий образ: Я і Дам'ясик. Дам'ясик — великий, розумний, а я — малий і дурний. Стоймо ми, не знаю де. Може в хаті у пп. Пеленських, може ні. Стоймо ми. Я підніс високо голову і дивлюся вгору в його добрі очі. Вони щось говорять мені, говорять щось глибоке, але, як я вже казав, я був малий і дурний, і я не розумів.

Мабуть, кожному з нас лишається найміцніше в пам'яті перший табір. Може тому, що все в ньому нове і незнане, а може тільки тому, що він перший.

Мій спогад про перший табір буде завжди пов'язаний з особою пл. сен. Пеленського.

Мені пригадується один момент із того першого табору.

Було це надвечір. В лісі було ще ясно, але поволі темніло, бо чорні хмари обсідали сонце і душили його проміння. Я стояв на своїй першій стійці. Мої почуття були мішаниною гордості і страху. З одного боку, я був гордий з того, що мені доручили безпеку цілого табору, але з другого — я боявся, бо не знав, як поводитися на тому відповідальному пості. Що я маю зробити, коли прийде хтось чужий до табору? Підійти до нього і сказати, щоб вийшов із табору? Чи, може, краще свистати, так, як мені це радив Дам'ясик?

Дам'ясик! Як інакше він виглядав у однострої. Я його бачив у ньому перший раз. І якби не його очі й ця лагідна усмішка, може я б навіть боявся його.

Хмари, які довгий час купчилися в небі, раптом цілком заслонили сонце, і на поляні зробилося темно-сіро. В небесах покотився грім, а зі сторони кухні прилетів вітер. Він почав гойдати деревами, а вони тихим шелестом протестували.

Буде дощ, я собі подумав. Що маю робити? На поляні ні живої душі. Лише в шатрі, біля якого я стояв, була якась людина. Ні! Це не була якась людина. Я добре знав, що в шатрі сидів Дам'ян Пеленський і виповнював якісь формуляри. Але я не хотів сам собі признатися, що є близько людини, що може мені допомогти. Я знав, що у випадку дощу, Дам'ясик мені скаже: «Сховайся у шатро. Не мокни на дощі». Але це ж стійка! Не можна залишати табір без охорони. Не можна!

у Гохлянді, біля місцевості Бад Тельц, у Німеччині. У другому ряді посередині — Дрот, а по його лівому боці сл. п. Д. Пеленський.

Люнув дощ — рясними великими краплями. По кількох хвилинах волосся моє було мокре, і з нього по чолі в очі пливла мені вода. Мій однострій ставав мокрий і неприємний. По кількох

хвилинах дощу, стійка почала тратити для мене звесь чар. «Як добре було б сховатися від дощу» — думав я собі.

В шатрі заворушилося. Кляпа від шатра відчинилася, і з середини висунулася голова і плечі Дам'ясика. Він глянув на мене, тоді на дощ і спинив свій зір на моїй мокрій голові.

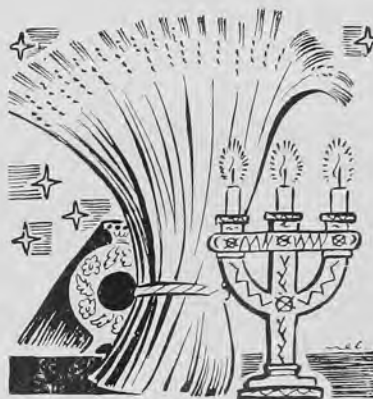
Я стояв неспокійно, вдаючи, що біля мене нікого немає. Але, в тому самому моменті, я тішився, що хтось застав мене в такій тяжкій ситуації. І серце мені забилося трохи сильніше, коли Дам'ястик сказав: «Ходи до середини, бо будеш хворий». Він відчинив широко кляпу від шатра так, щоб стоячи в середині, я міг бачити, що діється на поляні. Він повернувся до столика в шатрі, позбирав папери, які розвіяв вітер і заглибився у своїй писанині.

Я дивився на його плечі, на спущену над паперами голову і був йому вдячний, що він сховав мене від дощу.

Яке це було типове для Дам'яна Пеленського. Він не показав нічим, що він жалував малого новачка. Він сховав мене від дощу, але зробив це так, що я далі почувався відповідальним стійковим.

Коли я пригадую собі ці далекі дні, я подивляю тепер ту велику енергію Дам'яна Пеленського. Він так часто бував у таборі, що ми мали враження, що він постійно таборує з нами. Він ходив по таборі, говорив з нами, заохочував до забав і праці. Дивно, що він знаходив час, бо все ж таки він мав багато іншої праці, не тільки пластової, — але, здається, ця стояла у нього завжди на першому місці.

Ст. пл. Олег Ільницький
Нью-Йорк, США

Горять свічі воскові, горять рівно, спокійно.
Як давно колись в Рідному Краю.
А думки мов та буря у душі піднялись,
А думки у минуле вертають.

Мороз, зима, на вікнах срібні квіти,
А під ногами сніг скрипить.
А в хаті свято, в хаті радість.
А коляда летить із хати десь на двір:
Во Вефлесмі нині новина...

О пісне, о єдина!
Під твої звуки я й сьогодні чую
Ялинки запах, куті смак.
Я бачу світ, з давніх дитячих літ.
«Бог предвічний народився»,
І «Вселенная веселися»,
І плила коляда за колядою,
Чарівною, вечірною порою.

О скільки то минуло літ!
Прийшла війна, змінився світ.
І близьких брак, далеко дім,
І рідний не голосить дзвін,
Що народився Божий Син.
Лиш сніг біліє, знов зима,
А в горі зірка, та сама.

Ваша ровесниця в Україні

ПЛАСТУНКАМ у Святвечірню зустріч

Коли триматимеш СВЯТВЕЧІРНЮ СВИЧЕЧКУ — пам'ятай, що про Тебе згадують Твої ровесники в Україні. Вони святкують при заслонених вікнах! Але Ти — ні! Подумай про них тоді з любов'ю!

Пластовий звичай запалювати свічку — всі в один час по різних континентах світу — є саме для того, щоб ми почули теплі думки і близькі нам погляди, бажання, прямуювання і мрії дальших братів і сестер.

Ось тут передрукуюємо вірш, присланий з України.

Ларка

Тим, що на чужині...

РІЗДВО

Закрийте двері і вікна закрийте,
І сіно на стіл покладіть.
На дворі вже темно. Кругом хати
Сніг білий лежить.
А в горі, високо, високо на небі
Зірка ясна зійшла і тремтить.
Свят Вечір на світі,
Свят Вечір настав.
А гамір і гомін гримучий щоденний
Затих і пропав.
Свят Вечір!
Свят Вечір!
Свят Вечір!

ПІЗНАЙ

1

Дорогі Друзі і Подруги!

У 50-ту річницю проголошення Незалежності України ми мандруємо на місце, де проголошено 4-ий Універсал: у столицю України — в Золотоверхий Київ. Ми вже тут були в наших мандрівках по землях України, але ж Київ не вистачить побачити раз. Це місто, де зродилась наша перша держава — Київська Русь. Це місто Ольги, Святослава, Ярослава Мудрого, Володимира Великого; це колиска християнської релігії в Україні, джерело науки і знання. Це місто вітало тріумфального гетьмана Хмельницького по визводженні України, а 50 років тому знову стало в центрі подій нашої визвольної боротьби.

1. Київ — місто нашої історії, але ж при тому таке гарне, таке мальовниче, чепурне, блискуче золотими банями своїх церков і білістю мурів своїх будинків. Місто, яке кожному відразу сподобається.

2. Цей будинок напевно кожний із нас бачив не раз — це будівля Центральної Ради, українського уряду в час проголошення незалежності України. Тут зродився 4-ий Універсал.

2

3

4

ВІЙ КРАЙ

3. Софійський собор — це лиш одна із пам'яток княжої доби в Києві. Крім Софії і інших церков, кожний відвідувач Києва напевно огляне тисячолітні Золоті Ворота, які перебули всі вірогідні навали і ще й сьогодні нагадують нам про сиву давнину.

4. Найславніша площа в Києві — коло Софійського Собору — бачила стільки нашої історії... Тут могутній пам'ятник гетьманові Богданові Хмельницькому, тут урочисто проголошено 22-го січня 1918-го року самостійність української державності. І так ця площа поєднує всі три найсвітліші етапи нашої історії.

5. Центральною вулицею Києва (щось як Бродвей у Нью-Йорку, або Піккаділі в Лондоні) є Хрещатик. Названий, правдоподібно, від "хрищення" України, він зазнав не одне лихоліття. Під час різних війн (останньо під час 2-ої Світової Війни) він був зруйнований, але київляни ніколи не дали йому загинути, а мезольною працею своїх рук відбудовували його до попередньої краси.

6. Київ — місто безчисленних золотoverхких церков. Багато з них сьогодні знищені — вандалами-наїзниками: татарами, москалями, німцями, большевиками. Так і найславніший монастир в Україні, старинна Печерська Лавра в Києві, зазнала нищівної руки ворогів. Але все

(Закінчення на стор. 22.)

8

7

5

6

Траємниці цікавого Світу

(Продовження. Перші дві статті дивись 11 і 12 числа з 1967 р.)

III

МАШИНИ, ЩО ДУМАЮТЬ

З усіх галузів кібернетики найпрактичніше застосування знайшли обчислювальні машини, або ж так звані «комп'ютери». Їх уживають сьогодні на кожному кроці — для керування ракетами, для науки в школі, для обчислень податків, для провадження інвентарів на складах, для

КІБЕРНЕТИКА

скомп'ютованих обчислень ядерних фізиків... Справді, немає сьогодні ніякої ділянки нашого життя, яка б у якийсь спосіб не була заторкнена цими «машинами, що думають».

І це не лише в Америці. Обчислювальні машини поширені сьогодні по цілому світі, зокрема в Україні. Наприклад, біля Києва будується окреме містечко «КІБЕРТОНІЯ», призначене виключно ділянці кібернетики, зокрема обчислювальним машинам.

А чейже 20 років тому ще тих машин взагалі не було — щойно з'явилися вони в мізках учених!

Чи справді ці машини «думають»? Це залежить від того, як ми розуміємо слово «думати». Якщо ми скажемо, що «думати», це означає розв'язувати математичні проблеми, вчитися зі свого досвіду, вміти грати скомп'ютовані гри (як наприклад шахи), знаходити докази на теорему в логіці, розпізнавати стилі мови і таке інше — то, очевидно, обчислювальні машини всі ці речі можуть робити, себто можуть «думати». Якщо ж ми скажемо, що «думати», це означає писати поезії, komponувати музику, тужити за коханою тощо — то комп'ютери не дуже то до цього надаються (хоч я читав кілька віршів «написаних» машиною, а раз на, телевізорі показували ковбойську історію, написану комп'ютером; можна купити також плиту модерної і класичної музики, скомп'ютованої і заграної обчислювальною машиною...).

РОДИ ОБЧИСЛЮВАЛЬНИХ МАШИН

Є два роди обчислювальних машин: аналогічні та циферні. Аналогічні машини — це машини, в яких ми не обчислюємо числами, а будемо **аналог** якогось складного процесу; прикладом такої машини може служити звичайний термостат, який влучує піч, коли в хаті змрно, а вилучує її, якщо в хаті гаряче. Про такі машини будемо говорити колись іншим разом.

Багато цікавіші є машини **циферні**, в яких обчислюємо числами (чи буквами), і які здібні на фантастичні вчинки. Такі машини є багато більше скомп'ютовані та акуратні, як аналогічні машини. Звичайно, називають їх ЕЦОМ (електронні циферні обчислювальні машини, по-англійському: «електронік діджитал комп'ютерс»).

Є ще третій рід машин: гібридні — себто пів циферні і пів аналогічні машини.

Крім того обчислювальні машини поділяються на спеціальні машини і машини загального призначення. Спеціальних машин уживають у контролі процесів у фабриках, у сателітах тощо. Вони можуть робити лише одне якесь обчислення і їх не можна приміювати до різних завдань. Зате машини загального призначення справді універсальні: вони можуть робити щонебудь, залежно від **програми**, яку ми їм дамо.

ІСТОРІЯ ОБЧИСЛЮВАЛЬНИХ МАШИН

Уже від непам'ятних віків люди вживали різних приладів до обчислювань. Спершу числили на пальцях, а пізніше винайшли просту рахівницю, яку ще досьогодні уживають у Китаї («абакус») та в Росії («щоти»). Пізніше винайшли багато різних інших приладів: інженерський сувак, машинку до рахування тощо. Але першу обчислювальну машину, в модерному розумінні цього слова, винайшов у 19-му столітті англійський учений Баббедж. Електроніки ще тоді не було, тож він хотів збудувати її з різних механічних коліщаток тощо. На жаль, у цей час не можна було зробити досить прецизних частинок, тож збудувати своєї «аналітичної машини» (як він її звав) Баббеджові не пощастило.

Аж по другій світовій війні здійснилися мрії Баббеджа. В сорокових роках збудовано машину «Марк І», «Еніак» та інші, які стали предметами теперішніх колосальних електронних обчислювальних пристроїв.

До розвитку цих машин спричинилось багато людей. Згадаймо двох дуже цікавих учених: Клода Шеннона та фон Ноймана. Про Шеннона ми вже писали, у зв'язку із теорією інформації. Але його заслуги багато ширші: він поклав підвалини під науку «перемикальних пристроїв», себто показав нам, як із різних електронних елементів — лампок, транзисторів тощо — збудувати пристрої, які можуть розв'язувати різні арифметичні та логічні проблеми. Уживав він до того

бінарної (дво-вартісної) алгебри Буле. Отож сьогодні майже всі циферні обчислювальні машини числять бінарною арифметикою; напевно Ви з нею знайомі: в ній 1, 2, 3, 4, 5... пишемо: 1, 10, 11, 100, 101... В Булеарній алгебрі $1+1=10$ і так далі. З таких елементарних операцій складається «думання» циферних машин. Алеж така машина робить більйони таких елементарних операцій на секунду!

На перший погляд це все видається смішним. І може ніяка інша людина не бачила б величезного значення смішної Буланської алгебри та бінарної арифметики. Алеж Шенон не був будь-яка людина. Він любив речі цікаві, смішні і нелогічні. Розповідають, як він любив їздити по коридорах Бел Лябораторій (де він довгий час працював) на дитячому триколесному ровері абож скакав на «пого-тичці». Бачите — він хотів винайти автоматичну пого-тичку, яка сама скакала б, але йому ніколи не пощастило. Улюбленим заняттям Шенона було розв'язати складні і незвичайні шпигунські шифри, із чого американська контррозвідка була дуже задоволена під час війни.

Другою цікавою людиною у дивному світі комп'ютерів був американський вчений, мадярського походження, фон Нойман. Це теж був цікавий тип: він любив математичні ломиголовки, швидкі спортові авта, гарні дівчата... Він мав сотні ідей — здається немає ділянки, в якій він не мав би якогось патенту. Але, звичайно, він тратив заінтересування в кожній речі, як лише списав її на папір; він ніколи не бачив своїх винаходів практично вжитих у машинах.

Його найбільшим винаходом у світі обчислювальних машин була програма, яку сама машина могла собі змінити. Бачите: кожна ЕЦОМ має так звану «програму», яка каже їй докладно: «тепер зроби це», «а тепер це» і так далі. Перед фон Нойманом така програма була зверху машини: машина читала наступну інструкцію у програмі і робила лише те, що ця інструкція їй казала робити. Отжеж, ми мусіли сказати докладно машині, що вона має робити; сама ж машина нічого не могла зробити, тож не могла вона «думати», могла лише обчислювати.

Фон Нойман же гадав таке: програму треба дати машині всередині записати її у «пам'ять» машини, де сама машина матиме до неї доступ. У теперішніх машинах усі інструкції (програма) є всередині. Машина може свої інструкції **змінити**. Наприклад: програма машині каже — якщо станеться А, то зроби так, а якщо ж станеться інакше, то зроби щось інше. Ми не можемо передбачити всіх можливостей, ми не думаємо за машину — хай вона думає сама за себе. Наприклад, машина може вчитися із своїх власних помилок. І це все завдяки — «внутрішній» програмі!

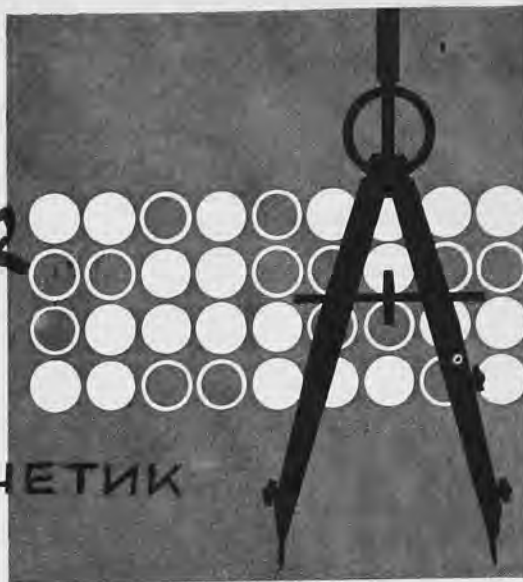
У наступному продовженні цієї серії побачимо, як ці машини «думають»!

Людмила Онискевич

МИКОЛА
БІЛКУН

Петрик

КІБЕРНЕТИК

Петрик гарний хлопець. У кожному випадку так думає Славко Когут, капітан дружини копаного м'яча. Гарний хлопець, бо уміє забити м'яча у ворота із самиської середини поля. від грядки із жоржинами до дверей гаражу. Крім того, Петрик добре подає, запускає в небо «свічку» — таку, що м'яч здається завбільшки в зернятко і добре відбиває м'яча головою.

І не тільки Славко Когут думає, що Петрик гарний хлопець, — так думають ще інші гравці з їхньої дружини.

Але є на світі люди, які думають абсолютно навпаки. По-перше, це двірник Микита, якому Петрикові футбольні успіхи не дають спокою. Микита так і пильнує Петрика, бо він хоч і знаменитий центр нападу, але не раз у нього шиби у вікнах із сумним, тихим дзенькотом розлітаються на дрібні кусники. Цей сумний дзенькіт і примушує Микиту завжди бути насторожі і чекати від Петрика різних неприємних несподіванок.

Петрикова вчителька також звикла чекати від Петрика неприємностей. Петрик не має успіхів з арифметики та з української мови, і за свої задачі часто дістає тільки 55 чи 60, а навіть деколи і 40.

Від цього дуже прикро Петриковому татові.

Якось, проглядаючи Петриків зошиток, він знову знайшов два 60 і страшенно засмутився і розгнівався.

— Ну, що з тебе виросте, ледарю ти такий? Ти ж до нічого не придатний. Розумієш, що немає ніякого звання на світі, в якому не потрібно було б знати арифметику чи рідну мову? Ким же ти збираєшся стати?

Петрик подумав хвилину, кілька разів, за звичкою, вдарив обшморганим зап'ятком черевика об ніжку крісла і промовив:

— Кібернетиком!

— Ким, ким?

— Кібернетиком. Ну, ти ж знаєш, татку, що є такі кібернетичні машини, що все чисто

вміють. Нам учителька казала. Вкинь у таку машину проблему з арифметики, а вона тільки клац-клац — і вже є відповідь. Або диктат. Подиктуй машині, а вона все запише, і жадної тобі помилки. От як я виросту, то й буду кібернетиком. Буду коло тієї машини сидіти і гудзики натискати. Що схочу, те вона зробить.

Тато тільки головою похитав.

— Хто ж тобі таку машину довірить, коли ти лише копаного вмієш добре грати?

Петрик мовчав.

І враз тато загадково усміхнувся і поклав Петрикові на плече руку:

— Синку, а ти хочеш мати свою власну кібернетичну машину?

Петрик недовіжливо звів очі на батька. Але тато вже не усміхався і говорив зовсім поважно. Петрик знизав плечима.

— Але ж вона, мабуть, дорога?

— Звичайно. Але ж, ти знаєш, ми маємо гроші на моторівку. От візьмемо і купимо тобі кібернетичну машину.

Петрик захвилювався. Воно, звісно, гарно було б мати моторівку; але тато так чи так ледве чи колинебудь візьме Петрика із собою на риби через ті погані ноти в школі. А коли буде кібернетична машина, то вона в одну мить поробить всі Петрикові задачі до кінця року, виконає всі вправи із граматики, скільки тоді буде вільного часу. Ганяй із м'ячем хоч з ранку до вечора. Петрик більше не вагався ні хвилини. Він аж у долоні сплеснув:

— Ой таточку, купи її швидше!

— Добре, — сказав тато, — вирішено — машина у нас буде. Тільки треба написати листа до фабрики, щоб нам продали кібернетичну машину.

— Напиши, таточку!

— Ні, голубчику. Писатимеш ти. Машина тобі потрібна, а не мені, от ти й пиши.

Петрик глибоко зідхнув, потім вирвав із зошита картку паперу і сів до столу. Довго він

сопів над тим папером, морщив брови, гриз олівець, щось писав, викреслював, знову сопів; знову перекреслив, потім знову писав і нарешті простягнув картку татові.

Тато дістав окуляри.

— Та у тебе ж, — спохмурнів він. у десяти словах двадцять три помилки. «Від Петрика... прохання. Просю надіслати мені кебірнетичну машину...» Так, так і в адресі ще окремо вісім помилок. Сядь-но і перепиши все від початку до кінця, сором посылати такого листа.

Петрик зідхнув цього разу ще глибше і знову сів до столу.

... Того вечора він переписував листа разів з десять, але помилки з'являлися кожного разу в нових місцях. Так із тим і ліг спати. Другого дня все повторилося. Помилки не зменшувалося, а тато був немилосердний, він не хотів їх виправляти, тільки підкреслював червоним олівцем. Довелось розгорнути граматику і вчити правила. Але Петрикові так хотілося мати кебірнетичну машину, що він навіть не пішов грати в копаного м'яча, хоч Славко свистів під вікнами і кликав Петрика, доки й не захрип. Того дня Микита перший раз пішов спокійно спати — всі шиби були цілі, а маленькі деревця не поламані.

Минуло кілька днів, помилки потрохи щезали із Петрикового листа, але все ще їх трохи було, і доводилось списувати сторінку за сторінкою, та не раз доводилось заглядати до граматики.

А ще за кілька днів страшенно здивувалася учителька в школі, бо у Петрика в задачі було втричі менше помилок ніж звичайно.

Надвечір Микита, стрівши на подвір'ї Петрикового батька, чемно спитав його, що сталося із хлопцем, чи не захворів він?

А Петрик сто п'ятдесят четвертий раз переписував листа.

Словом, друзі мої, минуло не так уже й багато часу, як Петрик писав у школі задачі, за які дістав 85 і 90. Лист переписаний у триста сорок сьомий раз, лежав на столі без жадної помилки. Його хоч зараз можна було кинути до поштової скриньки. І тут тато собі щось пригадав:

— Петрику, а де ж твої пляни і розрахунки?

— Які пляни, які розрахунки? — перелякався на смерть Петрик, бо коли йшлося про розрахунки, то десь тут мусіла бути арифметика.

— А такі. Ти ж знаєш, що кебірнетичні машини бувають різних розмірів. Отже, щоб нам не прислали завеликої, ми мусимо їм подати площу нашої кімнати. Зрозумів? Потім уже самі переставимо меблі в кімнаті. Отже, підрахуй площу нашої кімнати, а потім підрахуй, яку площу займають стіл, крісла і тапчан. Це конечно знати, якої величини машину ми зможемо поставити в кімнаті. Вас учили в школі, як обчислювати площу?

— Вчили, — буркнув Петрик, відчувачи, як у нього в очах підходять сльози: не встиг якось листа без помилок написати, а тут ще й арифметика.

— Ну, як учили, то бери мамине мірило. обміряй усе і швиденько будеш мати все готове.

Добре татові було казати — швиденько. Як тут можна все зробити швиденько, коли Петрик не певний, як і що робити. Додавати довжину до ширини, відіймати ширину від довжини, чи ділити одне через друге?

Я думаю, буде зовсім зайвим казати, скільки часу Петрик потратив на ці розрахунки. Не одну годину і не один день. Петрик списав багато, багато зошитів. Зате помилок не стало зовсім. Тепер листа можна було післати. Післати і чекати кебірнетичної машини.

І нагло... Е ні! Ви навіть собі не уявляєте, що сталося. Нагло Петрик підійшов до тата:

— Тату, а нащо вона нам.

— Хто «вона»?

— Та ж кебірнетична машина. Я все одне і з арифметики і з мови дістаю 90 і 95. Давай краще човен купимо. Ти ж візьмеш мене із собою тепер на риби?

Ну оце й усе. От так іще двоє людей приєдналося до думки Славка Когута.

● Будьте ПЕРЕДплатником, а не ПІСЛЯплатником «Юнака»! Тому ШЕ НИНІ вишліть 5.00 дол. — ПЕРЕДплату за 1968 рік, як теж свою пожертву на пресфонд «Юнака»!

МОДА НА ДРУЖБУ?

Чи читали Ви вірш «Моди» у цьому числі «Юнака»? — У мене він викликав багато думок, а бажання молоді авторки видалися такими близькими й актуальними для нас, що хотіла б про них з Вами погугорити. Мода — це незвичайно деспотична пані.

Ви, молоді мої подружки, як і всі інші жінки, змінюєте довжину спіднички, зачіску, торбинки, черевики відповідно до її «наказу» — і це самозрозуміле, бо ніхто з нас не хоче залишитися позаду і виглядати немодним.

Але сьогодні, а може і завжди так було, є моди не лише на зовнішній одяг, але і на спосіб життя; бо чи, наприклад, не є свого роду «модною» стиль теперішніх «гіппі»?

Отже, насувається мені думка, чому не могли б бути модними також інші способи життя?

Чому, напр., серед Вас, пластунок, не могла б стати «модною» дружба, сердечність, доброта? Це ж ціхи, які повинні відрізняти нас від інших — вони так виразно стоять великими лігерами у пластовому законі, але такими маленькими вони стали в житті, що їх просто не видно.

У своєму пластуванні я вже вислухала десятки годин палких розмов на тему 12-ої точки пластового закону, — але ще ніколи не чула між пластунами дискусії, чому так мало з них звергає увагу на 6-ту і 7-му точку — того закону, який усі прийняли добровільно за обов'язковий?

Не могу також «з рукою на серці» сказати, що Ви, мої подружки, дотримуєтеся цих точок у житті, або — що часто після складення проби (до якої мусіли їх вивчати) застановлялися над їх значенням і потребою.

Скільки разів доводиться бути свідком сварок, критики, а то і справжньої ворожнечі між собою у наших подруг, які, здається, лише називають себе «подругами»?

Чому сердечність, ширість, дружне ставлення одних до одних стали так непопулярними серед нас?

Може, треба б нам спільно над цим задуматися, а може, вдалось би нам, саме нам пластунам, повернути у пластовому колі «моду» на дружбу?

У ці святочні дні, дні радості і надії та новорічних постанов, є саме добрий час подумати про це, зробити маленький іспит совісти, власного поступування і може дещо змінити.

«...я б дуже хотіла,
Щоб стали навік панівними інші моди
в житті:
Моди на світлі душі, на прямоту, на
сердечність,
На людяність і гуманність, на серце, повне
щедрот...»

Подруга Оля

Любов Забашта

МОДИ

Є моди — на зачіски, на гострі носки
в черевиках,

На декольте, на сукні і на короткі штанці.

На плечі — вузькі й широкі,

На вуса — малі й великі,

І навіть на форму браслета на ніжній
дівочій руці.

І ми, незалежні, зайняті завжди ділом,

Хоч пізно, а все ж плетемося у моди тієї

в хвості...

Та тільки, правду кажучи, я б дуже хотіла.

Щоб стали навік панівними інші моди
в житті:

Моди на світлі душі, на прямоту, на
сердечність,

На людяність і гуманність, на серце, повне
щедрот...

Або ще, скажімо, мода на щирі люльські
бентежність,

На вічний дух непокори до всяких лакуз,
до підлот!

Із збірки поезій «Незабудьки»

ВИРІВНЯЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ ЗА „ЮНАКА“

за 1968 рік — 5.00 доларів!

Дорога Подруго Дадо!

Сестра моєї товаришки вже закінчила студії і тепер має окреме помешкання — через дві вулиці від своїх батьків. Мені це подобалося. Я вже на другий рік скінчу середню школу і, поки піду на студії, хочу один рік працювати. Я б також хотіла мати своє окреме помешкання — спробувати бути самостійною. Моя мама навіть не хоче про таке слухати. Каже, що хлопцеві це ще сяко-такое, але дівчині ніяк не випадає. Ніби вона чогось має стидатися чи робити щось таке, чого батьки не можуть бачити.

Що Ти думаєш про таке?

Самостійна

Дорога Самостійна!

Здається, проблема тут не так у тому, що дівчині самій «не випадає» жити, і напевно Твоя мама має настільки до Тебе довір'я, що знає, що Ти, біля неї чи без неї, завжди будеш себе однаково провадити, — але чи воно добре і безпечно? Сестра Твоєї товаришки напевно старша віком від Тебе, коли закінчила вже студії — отож має, може, і більше життєвого досвіду. Ти знаєш, скільки тепер випадків насильства, нападів, скільки небезпечних людей, а то і хворих психічно ходить по вулицях. Візьми лише щоденну газету в руки то вчитаєш не одне, що може Тебе застановити, чи безпечно буде Тобі вже тепер жити самій. Є багато інших способів показати свою самостійність і вони дешевші та менше складні, як окреме мешкання.

Подруга Дада

Дорога Подруго Дадо!

Я ніяк не можу дійти до порозуміння із мамою і бабунею на тему моєї гардероби. Я хотіла б мати всі спіднички скорочені так, як тепер модно до «міні», а вони зі мною сваряться, що це погано, що неможливо, що за рік треба буде все подовжувати і т. п. Порадь мені, що робити і як їх переконати?

Мартуся

Дорога Мартусю!

Моя рада — піти на компроміс. Бабуня і мама знають зі свого досвіду, що ніяка мода не триває довго.

Важко, щоб спіднички могли бути ще коротші як тепер — тому майже певне, що треба буде їх подовжувати, — а Ти може ще і виростеш. Отож найкраще зроби так: спіднички і суконки, які вже довго маєш — скороти більше. Нові речі, які напевно зможеш носити довше як рік, скорочуй мірно, залишаючи широку закладку до спушення.

Однак перш за все, добре оглянь себе в дзеркалі у «міні» спідничці, чи Ти можеш її так естетично носити і чи справді Тобі в цьому гарно.

Подруга Дада

Дорога Подруго!

Нещодавно один пан, знаний наш діяч, на мене насварився. Я трохи говорив по-англійському із товаришем. Часами так якось мені легше виходить або забудуся. І той пан сварився. Потім я бачив, як до батьків прийшов лист від нього, де він на адресі написав «Владімір», а свого сина він підписує по-англійському «Igor». Ну, що Ти на таке скажеш? А чому він не має відваги по-українському себе назвати і написати — тільки перекрічує на російське?

І такі люди мають право мені звертати увагу? Напиши, напиши про це.

Ромко

Дорогий Ромку!

Як Ти читаєш точно «Юнака», то напевно заважав, що на таку чи подібну тему я вже давала відповіді. На жаль, у нашому суспільстві більше як у кого іншого говориться одне, а робиться друге... А зокрема чомусь так легко старшим критикувати молодших, а не бачити себе. Можливо, що все це впливає із комплексу меншевартості.

Подруга Дада

Важливе повідомлення про те,

доки заплачена Ваша передплата.

У зв'язку з частими реклямаціями щодо дати заплаченої передплати, яка є на наліпках з адресами, повідомляємо, що адреси передплатників, які наклеюємо при висилці «Юнака», друкуємо в 4-ох копіях раз на чотири місяці, і лише тоді — при писанні адрес — маємо можливість змінити дату, доки заплачена передплата. Не маємо можливості робити того щомісяця.

Останній раз ми писали адреси в грудні 1967 р. Тому всі вплати, що дійшли до нас від 1 грудня 1967 р., не є зазначені на наліпках з адресами.

АДМІНІСТРАЦІЯ «ЮНАКА»

НАШІ ПЛАСТУНИ У В'ЄТНАМІ

НА СТИЙЦІ У В'ЄТНАМІ

До вже досить довгої листи пластунів, які були відзначені у війську, на полі бою, тепер додано, мабуть, одного з молодших пластунів-воjakів — Мирослава Вінтонева.

Коли Мирослав був ще на вишкoлі, то його відзначували похвалами за його точність, поставу і дисциплінованість, які є добрими прикметами пластуна і воjака також. Тільки після двох місяців бою у В'єтнамі його знову відзначено медалею за дисциплінованість, солідарну поведінку і жертвовність у терені. Пізніше, коли він був ранений — його відзначено "пурпуровою медалею" Після видужання його призначено бойовим кореспондентом.

Мирослав Вінтонів, тепер старший пластун, належить до пластової станиці в Бостоні. Здавна він займається музикою і часто виступав солістом як піаніст. Належить до куреня УСП-ів "Хмельниченки".

У липні м. р. появилвся на сторінках щоденника "Свобода" його репортаж із В'єтнаму, уривки якого подасмо нашим читачам.

Редакція

(Привіт пластовим таборам)

Коли я зайняв місце на бойовій стійці, сонце вже давно зайшло за узгір'я, порослі високими деревами густих джунглів. На небі мерехтять ясні зорі. З лівого боку поволі підноситься місяць. І чим більше його світло набирає сили, тим виразніше я бачу перед собою темний обрій.

У В'єтнамі тепер дощова пора. Тож за півгодини вітер пригнав чорні хмари. Вони закрили зоряне небо і місяць. Залягла густа темрява. Затерлися сріблисто-сірі обриси шатер бази. Врешті з великим шумом проломився густий, теплий дощ. Ляло як з коновки безнастанно аж до ранку.

Я притиснув до свого тіла кріс, щоб він не змок, і напружив слух, зір та увагу. Стою, бистро розглядаюсь довкруги, і слухаю... Відразу займаю обережну поставу, на кожний звук, бо в тій п'тьмі не видно нічого.

Така дощова ніч для стійкового тут, у В'єтнамі, на бойовому терені дуже неприємна. Та мені такі ночі не завдають великого клопоту. Вони пригадують мені часи пластування, коли я

також стояв на нічних стійках. Вони мене загартували і багато того, чого я навчився на пластових таборах чи на сходинах, не раз ставало мені на бойовому терені у великій пригоді. Шатро мені знане, а під шатром — приємно. Всі завдання виконую з більшою охотою, як може дехто інший.

Тут моє життя подібне до пластування по таборах на «Бобрівці» біля Гартфорду, на «Вовчій Тропі» в Іст Четгем чи деінде. Але тут я пробиваюся крізь густі джунглі, через рижові болотисті поля та ріки не з пластовою палицею, але зі скорострільним крісом та з гранатами за поясом, і кожної хвилини очікую ворожого вогню.

**

У мойй уяві несподівано оживає моя перша нічна стійка на «Бобрівці». А було це десять років тому, була така ж темна й зоряна ніч, але без місяця. Направо від мене тягнулись наші шатра. В них спали пластуни. Я боявся тоді тієї темної ночі, боявся «нападу» пластунів із шатер, що простягались за горбком.

Згадую пластовий табір у Греції під час Джемборі в 1963 році, де я був учасником. І думаю, чи візьмуть наші пластуни участь у цього-річного Джемборі у США, чи понесуть синьо-жовтий прапор у дефілядах, як це було тоді на Маратонських Полях?... Згадую табори в Німеччині, відвідини пластунів у Римі.

Пересуваються в думках незабутні образи ватри Ювілейної Пластової Зустрічі на «Вовчій Тропі» в 1962 році. І всі інші пластові ватри іскряться у мойй душі. Всі вони були без тривоги, без небезпек, надихані романтичною красою, радістю та дисциплінованим трудом під оком та охороною виховників.

І тут, у В'єтнамі, є також ватри. Але вони грізні, небезпечні. Вони нищать своїм полум'ям ворожі укріплення, склади й криївки. Незліченні «іскри» бойової ватри летять у вигляді крісових, скорострільних та гарматних набоїв і гонять ворожі відділи. І з ворожого боку летять «іскри» в нашу сторону. Після такої «ватри» на побойовищі залишаються ранені або зовсім непорушні тіла.

(Закінчення на стор. 22)

СПОРТ

ДІТРОЙТ ЗДОБУВАЄ ПЕРШЕ МІСЦЕ на МПЗ 1967 на Батурині

На цьогорічній Міжкrajовій Пластовій Зустрічі, що відбулася на оселі Батурин у Монреалі, Дітройт здобув перше місце вже вдруге. Бувши вірним своїй традиції першунa, започаткованій на Ювілейній Пластовій Зустрічі на Іст Четгем в 1962 р., Дітройт здобув тим разом 43 точки, і цим висунувся далеко вперед перед Гартфордом (29), та Нью-Йорком (20) у загальній таблиці очкувань.

Свою підготовку до змагань дітройтський 13 курінь УПЮ-ів почав ще взимку 1966 р. Члени куреня зосередили свою пильну увагу на ті ділянки спорту, у яких вони найкращі і постійно почали відбувати змагання та тренінги. У червні 1967 р. відбувся спеціальний табір, який мав на меті підготувати юнаків до змагань та зустрічі. У програму табору входили спортові змагання та зайняття з різних пластових ділянок. На зустрічі виявилось, що така дбайлива підготовка до змагань оплачується. Наші змагуни здобули перші місця у таких конкуренціях: відбиванка, стусан кулею (Юрій Маринюк) гінці 4 x 100 метрів, мет ратищем (Юрій Назаренко) та мет диском (Ігор Кунинський). Змагунам 13 куреня УПЮ-ів у Дітройті належить признання за їхні гарні осяги.

Пл. роз. Юрій Янчишин
хронікар 13 куреня УПЮ-ів
Дітройт, США

СВІТЛИНИ:

1. Змагуни нашого куреня підготовляються до змагань. 2. Курінний табір, на якому курінь готується до МПЗ. 3. Стусан кулею: Юрій Маринюк здобуває перше місце. 4. Біги (перегони). 5. Змагуни нашого куреня одержують спортові нагороди.

У 50-річчя

Сьогодні наші мандри по філателістичній історії України ведуть нас 50 років взад, до світлого січня 1918-го року, коли проголошено незалежність Української Народньої Республіки, і коли впали під Крутами молоді герої, обороняючи ту незалежність від ворожого наступу.

Цього року минає також 50 років від випуску перших окремо друкованих українських поштових марок, так званих «шагівок», які напевно має кожний із Вас, Друзі-філателісти. Про них і про інші українські поштові марки з тих часів ми ще напишемо окремо, а сьогодні хочемо подати лише зразки марок, випущених багато років пізніше Підпільною Поштою України для відзначення річниці випуску тих славних «шагівок». У горішньому ряді нашого монтажу бачите цю серію «марок на марках» (5 марок, за 10, 20, 30, 40 і 50 шагів).

Існує безліч пропам'ятних марок, які відзначають дати 22 січня. Всіх їх і не вдалось би тут помістити! Ось на правому кінці першого рядка подаємо зразок марки, виданої в Регенсбурзі (Німеччина) з нагоди 30-річчя роковин 22 січня 1918 р. Це одна із серій марок з датами так званої «Таборової Пошти», яку вживали тоді наші емігранти, замешкалі в ДП-таборах.

Нижче бачите копію коверти, виданої у Бостоні, США. На коверті герб Української Держави і відповідні дати в 45-річчя проголошення самостійності України. На коверті наліплено пропам'ятну марку, видану десять років раніше

УНРадою. Ця марка також відзначає дату 22 січня; на марці видно Софію і пам'ятник Хмельницького — місце в Києві, де проголошено 4-ий Універсал. Марка касована окремою печаткою, на якій англійською мовою відзначено незалежність і суверенність України.

І пластуни відзначували на своїх марках дату 22 січня. Ось вдолині зліва бачимо пластовий блок, випущений у 40-річчя Незалежної Української Держави. На блоку є дві марки, на яких видно пластуна і церкви: св. Софію в Києві і св. Юра у Львові. Також на блоку відповідні причіпки з гаслами. Блок касований окремими пластовими печатками.

Збоку показано зразки марок, виданих у пам'ять Крут. Ці дві марки були видані Підпільною Поштою України; вони із довгих серій, на яких у різних кольорах подано цей самий рисунок.

Цього року всі українці у вільному світі святкують 50-річчя нашої незалежності. Напевно, це святкування буде відповідно відзначене і в нашому філателістичному світі. Ось уже в осені 1967-го року випущено окремі коверти, на яких рисунок і напис, як подано вдолині зліва на нашому монтажі. Варто слідкувати і за дальшими випусками. Хто з Вас збере комплект і пішле в гарно оформленій формі мені до ЮНАКА?

Любомир Онишкевич

(Закінчення із стор. 20)

У вас там, у США, тепер сезон пластових таборів. Кипить життя. Лунає поміж шатрами безжурна пісня. Вечорами зірки миготять на небі. Іскряться ясним полум'ям ватри, а над ними навколо стоять «постаті юні, заслухані в золоті слів і в гомін мрій гарячих».

І коли ви ось так зберетеся при ватрі на «Бобрівці» чи на «Вовчій Тропі», чи в іншому таборі, і засп'ваєте «Сіріли у сумерку» та «Ніч вже йде» — я може в той час стоятиму на стійці у В'єтнамі або в поході продиратимуся у бойовій лінії крізь джунглі та слухатиму гомін вашої пісні.

Шкода, що я не між вами цього року. Але буду знову з вами, коли повернусь з В'єтнаму.

(Закінчення із стор. 13.)

ще залишилося там безліч церков і інших будівель. Сьогодні Лавра вважається одним із найважливіших архітектурних, релігійних та історичних пам'ятників України. Тут ще від часів перших монахів, які ще за княжих часів замешкали в печерах над Дніпром, завжди розвивалася і процвітала українська культура.

7. В Києві безліч пам'ятників та центрів української культури: університет Академія Наук, високі школи, театри тощо. Ось масивна будівля театру опери і балету ім. Т. Шевченка.

8. І так ми пращасмося із нашим Києвом. Ще останній погляд на золоті верхи бані, на Славути-Дніпро, на модерні будови Русанівського передмістя... Прощай Києве, ми не забудемо Тебе!..

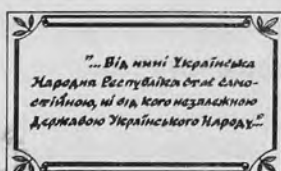
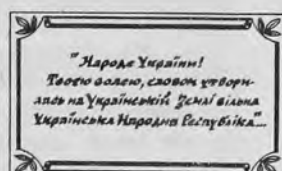
Закликайте Ваших друзів і приятелів передплачувати і читати «Юнака»!

1918-1968

40-річчя
Незалежної Української Держави

THE 40-TH ANNIVERSARY
OF THE UKRAINIAN
INDEPENDENCE

У ПАМ'ЯТЬ ГУЦУЛА-ПАТРІОТА

Наче блискавка серед карпатських верхів рознеслася сумна вістка про те, що 1 листопада 1967 р., далеко від рідного Яремча, у Філадельфії, США, відійшов до вічності колишній газда та гайовий бл. п. Михайло Годованець.

Відійшов із цього світу, виконавши свої туземні обов'язки людини та українця-патріота. У своєму житті поніс він болючі втрати, віддавши двох своїх синів-воєнів УПА на жертвників України.

Був великим любителем гуцульської музики, і коли у другій світовій війні мусів залишати Рідний Край, втратив все майно. Зберіг лише свої цимбали, якими полонив серця всіх, що слухали його на гуцульських імпрезах.

Був людиною побожною, активною та надзвичайно життєрадісною. Відійшов той, який у своїй грі на цимбалах умів відтворити почування і любов до прекрасної Гуцульщини.

Не грали трембіти, сповіщаючи про його смерть. Але напевно янгол смерті перелетів понад карпатські звори та наповнив їх сумом по втраті вірного сина.

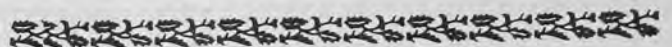
Па поминках побратими пращали Померлого. Промовляли панове М. Гаврилюк, Дм. Ткачук, а від Т-ва "Гуцульщина" п. М. Бельмега.

Зібрані на поминках склали пожертви на пресфонд "Гуцулії" 35.00 дол., юнацького журналу СУМА "Крилаті" 25.00 дол. та пластового журналу "Юнак" 25.00 дол.

Під час святкувань 50-річчя Пласту у новацькому таборі Нехай ця коротка згадка буде китицею квітів на свіжій могилі людини, серце якої горіло любов'ю до України і Гуцульщини.

Михайло Бельмега

Сл. п. Михайло Годованець

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ І НОВИМ РОКОМ
ВІТАЄМО ВСІХ НАШИХ ЧЛЕНІВ
І ВСЕ УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО,
а зокрема зорганізованих у рядах УНСоюзу
пластових Юнаків і Юначок
та закликаємо

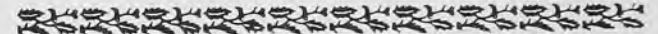
всіх тих, які ще не є членами нашої 88.000-ої громади стати ними, щоб придбати для себе і своїх рідних конечне життєве забезпечення та разом із найстаршою українською установою у світі розбудовувати наші національні та господарські здобутки.

ТІЛЬКИ У ВЕЛИКИЙ ГРОМАДІ
МОЖЛИВІ ВЕЛИКІ ЗДОБУТКИ!
ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!

Український Народний Союз

ЦЕНТРАЛЯ:
81 - 83 Grand Street
Jersey City, N.J. 07303
U. S. A.
Telephone: 201-HE-5-8740

КАНАДСЬКА КАНЦЕЛЯРІЯ:
18 Leland Avenue,
Toronto 18, Ont.
Canada.
Telephone: 233-5762

ПОЖЕРТВИ НА ПРЕСФОНД "ЮНАКА"

3 поминок по сл. п. Михайлові Годованцеві у Філадельфії, США	\$25.00
Осередок Праці УПС у Денвері, США	10.00
40 курінь УПЮ-ок ім. княгині Ольги в Боффало, США	10.00
пл. юн. Христя Окрепка, Ньюарк, США	5.00
пл. сен. Олександр Черник, Філадельфія, США	5.00
пл. сен. Святослав Петрів, Сомервіл, США	2.75
пл. сен. Оля Хадай, Денвер, США	2.00
пл. юн. Павло Роспутько, Філадельфія, США	1.00
пл. юн. Юрій Поронюк, Торонто, Канада	1.00
пл. розв. Дарія Дем'янчук, Парма, США	1.00
пл. юн. Ірина Наумюк, Вінніпег, Канада	0.75
Разом у цьому списку	\$63.50

ДО НАШИХ ЧИТАЧІВ!

З приводу непередбачених труднощів, що постали в друкарні, де друкується «Юнак», через захворювання двох працівників, це число «Юнака» появляється з деяким запізненням. Наших читачів прохаємо вибачення. Сподіваємося, що лютневе число появиться вчасніше — з початком місяця.

АДМІНІСТРАЦІЯ «ЮНАКА»

ОЩАДНІСТЬ

це прикмета кожного доброго пластуна
та кожної доброї пластунки.
ПЛАСУНИ й ПЛАСУНКИ!

Складайте Ваші ощадності в нашій найбільшій і найстаршій у Торонті кредитівці

Українська Кредитова Спілка

297 College St. — Toronto 2B, Ont.
Tel.: 922-1402

Пластун Ти, юнак?

ОЩАДНІСТЬ — Твій знак!

Щадити щоденно учись!

Як будеш студент,

Той доляр, той цент

Тобі допоможе колись

Здобути знання, прожиток, ім'я!

- ЗА ОЩАДНОСТЕВІ ВКЛАДИ «Самопоміч» платить 4 1/2% ДИВІДЕНДИ.
- КОЖНА СУМА ВКЛАДУ враз із усіма фондами має своє ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА „САМОПОМІЧ“ У ЧІКАГО

2351 West Chicago Ave. — Tel.: HU 9-0520
Chicago, Ill., 60622, U.S.A.

ЗДОРОВИЙ і СМАЧНИЙ ХЛІБ

та всякі інші печива
випікають

УКРАЇНСЬКІ ПЕКАРНІ

власниками яких є

Анна і Роман Вжесневські

The Future Bakery

735 Queen St., West-Toronto, Ontario

Tel.: EM 8-4235

★★★

Home Town Bakery

164 Kane Ave., Toronto (Ontario)

Tel.: RO 7-7246

Замість квітів на могилу

бл. п.

ст. пл. ОРЕСТА БІЛОГО

члени Осередку Праці Пластових Сеньйорів у Дітройті,
зібрані на своїх сходинах 9-го грудня 1967 р., склали
\$52.00, які призначено на пресфонд "Юнака".

Список жертводавців:

1. Михайло Бажанський —	\$2.00
2. Дарія і Осип Бойчуки —	3.00
3. Михайло Витягловський —	4.00
4. Ольга Дужа —	2.00
5. Тарас Грушкевич —	2.00
6. Стефа і Ігор Королі —	4.00
7. Марія і Едвард Козаки —	5.00
8. Василь Колодчин —	2.00
9. Ярослав Кривий —	2.00
10. Євген Кульчицький —	2.00
11. Іванна Кучер —	2.00
12. Іван Лотоцький —	2.00
13. Фалина Любінецька —	2.00
14. Богдан Петріна —	3.00
15. Ярослав Ромах —	2.00
16. Атанас Слюсарчук —	5.00
17. Зиновій Томків —	2.00
18. Богдан Ухач —	2.00
19. Теофіль Швайкун —	2.00
20. Степан Шуровський —	2.00
Разом	\$52.00

За провід Осередку Праці УПС
у Дітройті, США.
пл. сен. Ігор Король.

Нормально банки платять за ощадності
3 відсотки. За Ваші ощадності НА СПЕ-
ЦІАЛЬНОМУ ЮНАЦЬКОМУ КОНТІ в на-
шій кредитівці одержите: **5 1/2 %**

ЩАДІТЬ МІСЯЧНО
по 5.00 долярів
а після 5 років одержите

343.00 дол.

СКЛАДАЙТЕ СВОЇ ОЩАДНОСТІ
в українській кредитівці

"БУДУЧНІСТЬ"

КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА В ТОРОНТО

140 Bathurst St.

Toronto 2B, Ont.

СИНІЦЯ

СОЛОВЕЙ

ЛАСТІВКА

ПІДСНІЖНИК

БАРВІНОК

ФІЯЛКА

БДЖОЛА

В Пластовій кооперативі ПЛАЙ

PLY CO-OP LTD., 768 Queen St. W., Toronto 3, Ont.

ЗАМОВЛЯЙТЕ ПЛАСТОВІ ВІДЗНАКИ

- новацьких роїв і гнізд
- юнацьких гуртків і куренів
- новацьких і юнацьких проб
- нов. і юн. іспитів умілостей

БОРСУК

ІЖАК

КАЖАН

БОБЕР

САЙГАК

ЛИС

РИСЬ

ЗАСЦЬ

У цьому оголошенні поміщені зразки відзнак юнацьких гуртків, які продаємо по 50 центів за штуку. Маємо постійно на складі 40 різних родів таких відзнак і можемо їх кожноточно вислати. Виготовляємо також інші відзнаки роїв УПН і гуртків УПЮ на замовлення.

КУПУЙТЕ В НАС ТАКОЖ:

- ★ всякі інші пластові відзнаки
- ★ усі частини пластових одностроїв
- ★ таборовий виряд
- ★ спортове приладдя
- ★ усі пластові видання, а зокрема обов'язковий для юнацтва посібник, автором якого є основник Пласту

ПРОФ. Д-Р ОЛЕКСАНДЕР ТИСОВСЬКИЙ (ДРОТ)

Життя в Пласті

544 сторіч • багато ілюстрацій • ціна 6.50 дол.

- * КУПУЙТЕ В ПЛАСТОВІЙ КООПЕРАТИВІ «ПЛАЙ»!
- * ЧИСТИЙ ПРИБУТОК КООПЕРАТИВИ «ПЛАЙ» ПРИЗНАЧЕНИЙ НА ВИХОВНІ ЦІЛІ ПЛАСТУ!

ВЕДМІДЬ

ВОВК

ОЛЕНЬ

ЛЕОПАРД

КОБРА

ОРЕЛ

СОКІЛ

ГОТУР

ТАРПАН